

BLAGOSLOV I KOLAUDACIJA ORGULJA U KAPELI SESTARA NAŠE GOSPE U ZAGREBU

Mario Perestegi

U subotu 10. siječnja 2004. godine u kapeli samostana sestara Naše Gospe u Primorskoj ulici 20 u Zagrebu blagoslovljene su i kolaudirane obnovljene orgulje. Na početku inauguracije novog instrumenta goste i uzvanike pozdravila je vrhovna glavarica reda Naše Gospe u Zagrebu s. Nada Šestak, koja je u svoje ime i u ime družbe pozdravila sve uzvanike te se s nekoliko riječi osvrnula na veliku ulogu instrumenta u kapeli koji služi u liturgijskim slavljinama, ali i kao instrumenta na kojem su sestre, studirajući i predano radeći, dosezale zavidne koncertantne visine u domovini i inozemstvu. Uza zahvalu svima koji su potaknuli i pomogli realizaciju projekta obnove starog instrumenta, do mjere novih orgulja, s. Nada Šestak predala je riječ gospodinu Oliviju Repecu, graditelju orgulja.

Dotrajalost staroga pneumatskog sistema uzrokovala je česte kvarove orgulja koje je sagradila poznata zagrebačka tvrtka Heferer 1969. godine. Stoga su se sestre odlučile na rekonstrukciju instrumenta. Tražeći najbolje

rješenje s. Cecilija Pleša i s. Imakulata Malinka predložile su zamjenu pneumatskog sistema mehaničkim. Kao izvođača projekta obnove orgulja odabrale su gospodina Olivija Repeca, orguljaša i graditelja orgulja koji živi u Austriji. Hvale je vrijedna ideja sestara te provedba gospodina Repeca koja ide u korak s europskim trendovima mijenjanja dotrajalih pneumatskih i elektrificiranih sistema mehaničkim sistemima visokog standarda i kvalitete.

U svom elaboriranju o učinjenom gospodin Repec naveo je prednosti mehaničkih orgulja pred pneumatskima te naveo koje su preinake na orguljama učinjene u tom cilju. Postavljena je nova zračnica, novi mijeh s dva nabora, kompletan registar Subbas 16' s 18 novih svirala, čime je potpuno osamostaljen, novi električni ventilator te novi sviraonik s pedalom u niši instrumenta. Što se pak tiče svirala, iskorištene su sve koje su i bile u instrumentu.

Po auditivnom dojmu lako je zaključiti da je riječ o malom instrumentu

učinjenom s iznimno visokim estetskim mjerama od dispozicije do intonacije orgulja na koju je svojim sugestijama utjecala i s. Imakulata Malinka.

Nove je orgulje blagoslovio župnik crkve Svetoga Blaža velečasni Zvonimir Sekelj rekavši kako ovaj instrument, kao ljudsko djelo, potvrđuje čovjeka kao sliku Božju jer Bog je u sebi sklad i spoznaja, On je u sebi ljepota. Orgulje su izričaj čovjekova bogatstva koje izvire iz suradnje čovjeka i Boga kao uzročnika i korijena. Tijekom obreda blagoslova zbor sestara otpjevao je sto pedeseti psalme te je uslijedio i sam čin blagoslova nakon kojeg su u skladbi Domenika Zipolija *All' Offertorio* zazvučale nove orgulje.

Odmah po blagoslovu počeo je svečani koncert koji je priredio skladatelj i orguljaš varaždinske katedrale Anđelko Igrac.

Program koncerta bio je koncipiran u dva dijela, tako su u prvom dijelu bile izvedene skladbe J. M. Leclaira *Sarabanda* i J. A. Hassea *Burree* i *Menuett*, u čijim se izvedbama Igracu pridružio profesor violine sa zagrebačke Muzičke akademije Anđelko Krpan. Zavidnom muzikalnošću i istančanim osjećajem za zajedničko muziciranje dvojica su umjetnika prikazala koliko su nove orgulje pogodne baš za taj vid glazbenoga izričaja te kako je ovaj instrument svojom nenametljivošću izvrstan partner u komornom muziciranju. Drugi dio programa bio je posvećen djelima orguljaške literature od neizostavnog J. S. Bacha do našeg franjevca Fortunata Pintarića. Virtuoznim Preludijem i fugom u D-duru BWV 532 Igrac je započeo izricanje glazbe J. S. Bacha. Iako male orgulje za ovo djelo – možda i premale – one su u svojem plenu zvučale dostojanstveno,

Orgulje u kapeli samostana sestara Naše Gospe

DISPOZICIJA ORGULJA

I. manual:	Rohrflöte 8'
	Principal 4'
	Mixtura 1 1/3'
II. manual:	Gedackt 8'
	Octav 2'
Pedal:	Subbas 16'
Veze:	II – I
	I – ped.
	II – ped.

što se ponajviše može zahvaliti sjaju koji postižu Mixturom 1 $\frac{1}{3}$ ' s prvog manuala i Octavom 2' koji se nalazi u drugom manualu. Uz pedalne veze i solo dijelovi završne pedalne pasaže zvučali su izdašno. Slijedila su dva Bachova korala preludija; prvi iz ciklusa Leipziger Chorala Schmücke dich o liebe Seele BWV 654 i drugi iz zbirke Orgelbüchlein Herr Christ der ein'ge Gottes Sohn BWV 601. Deseti Noel francuskoga baroknog skladatelja L. C. Daquina bila je skladba u kojoj je Igrez igrom registara pokazao izvrstan efekt echa te igru dua, suprotstavljajući dionice koje je izvodio na različitim manualima. Tako je prikazao posebnu draž i kvalitetnu intonaciju registara. No pravo predstavljanje registara došlo je do punog izražaja u skladbi J. Haydna Flötenuhr 1792. Šest stavaka zrcalilo je solo registre ili vrlo interesantne kombinacije registara. Sam kraj koncerta bio je posvećen Dudašu F. Pintarića, skladbi koju tako često slušamo u ovom božićnom vremenu, a koja nam svojom jednostavnošću uvijek iznova budi radost.

Publika je orguljaša Anđelka Igrec-a nagradila dugotrajnim pljeskom nakon kojega su svi otpjevali popijevku *Narodi nam se*. Ovo su treće mehaničke orgulje u Zagrebu, osim orgulja u crkvi Sv. Nikole Tavelića i Sv. Mati Slobode, a nadam se da će u Zagrebu biti sve više ovakvih kvalitetnih mehaničkih orgulja vrijednih divljenja.

VRHBOSANSKOJ KATOLIČKOJ BOGOSLOVIJI DAROVANE ORGULJE

Niko Luburić

Početkom godine, Vrhbosanska katolička bogoslovija obogaćena je još jednim glazbenim instrumentom, malim klasičnim orguljama s četiri registra. Dar je to privatnog graditelja iz Nizozemske, gospodina Hansa van den Berga iz Hilversuma msgr. Franji Komarici, biskupu banjalučkom koji ih je svojom dobrotom prosljedio Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji u Sarajevu. Orguljice su smještene u bogoslovskoj kapelici gdje će služiti kao najprikladniji instrument za liturgijsku uporabu.

Kako čitamo na letvici iznad manuala orguljice su proizvedene 1980. godine. Po svom su sastavu jednomannualne s opsegom tonova od C do f³. Imaju ukupno 192 svirale. Građene su po mehaničkom sustavu. Motor s ventilatorom kao i sam mijeh nalaze se u unutrašnjosti orguljica, stoga su izvana nevidljivi. U sastavni dio orguljica pribraja se i pedal s 27 tipaka. Međutim, on nije samostalan registar, tj. nema svoje vlastite pedalne svirale, nego je stalno spojen s manualom, pa mu je funkcija PEDAL-KOPEL-a s MANUALOM.

Kućičte orguljica izrađeno je od kvalitetna hrastova drveta s raznim rezbarijskim ukrasima i pozlatama na prednjoj strani. Svirale u prospektu su samo radi ukrasa i ljepšeg izgleda instrumenta te nisu predviđene za sviranje. Dirke na klavijaturi su ugodne za sviranje, pogotovo što svirale brzo

“izgovaraju”, pa tako zvuk ne stiže sa zakašnjenjem do uha orguljaša.

Prilikom sklapanja orguljica bilo je potrebno izvršiti manje popravke. Na kraju je sve svirale trebalo intonirati i ugoditi. Sav taj posao bio je povjeren vrijednom i stručnom gosp. Miji Prskalu rodnom iz župe Uzdol, a sada nastanjenom u župi Badljevinu (Republika Hrvatska).

Veselimo se što je Vrhbosanska katolička bogoslovija dobila još jedan vrijedan glazbeni instrument koji će svojim prirodnim i toplim zvukom uljepšavati liturgijska slavlja naših bogoslova, studenata Vrhbosanske katoličke teologije. Vrhbosanska katolička bogoslovija ostat će trajno zahvalna graditelju i darovatelju ovih orgulja gosp. Bergu iz Nizozemske kao i biskupu Komarici koji je ovaj vrijedan dar darovao Bogosloviji u kojoj studiraju i njegovi bogoslovi.

Kolaudacija ovog liturgijskog instrumenta predviđena je 24. ožujka, uoči blagdana Blagovijesti.

Prof. don Niko Luburić za novim orguljama

DISPOZICIJA ORGULJA

1. Holfluit 8'
2. Piccolo 2'
3. Fluit 4'
4. Quint 2 2/3